

Eerste termijn bij de Algemene Beschouwingen van Pro Krimpenerwaard (PK) over de begroting 2018-2021

Het kán beter!

Kernbegrippen voor Pro Krimpenerwaard zijn:

Duurzaam sociaal – diervriendelijk – veiligheid- handhaving – werk – transparantie – scheiding van kerk en staat – burgerparticipatie – winkels open op zondag.

PK bedankt het college en de ambtenaren voor het opstellen van de laatste meerjarenbegroting deze raadsperiode en het op correcte wijze beantwoorden van onze vragen. De begroting is verduidelijkt met de beleids-/financiële-indicatoren die voor sommige thema's verplicht zijn opgenomen in de begroting. De indicatoren kunnen worden vergeleken met andere gemeenten, maar geven nog een beperkt inzicht.

Wethouder Broere zegt bij de presentatie tegen de pers dat de woonlasten laag zijn en er een goed service wordt verleend. Voor dienstverlening scoort de gemeente 6,4 en over de lage woonlasten wordt zeer verschillend gedacht. **Misschien dat de wethouder dat laatste punt kan toelichten.** De lokale lasten zijn hoger dan het landelijk gemiddelde.

Pro Krimpenerwaard vindt dat het college via een raadsbrief de wijzigingen in de gepresenteerde begroting had moeten melden. Waarom is hiervan geen gebruik gemaakt? Bij toeval kom je er nu achter dat bijvoorbeeld de hondenbelasting in 10 jaar wordt afgebouwd. **Zijn er meer soortgelijke aanpassingen die wij moeten weten?**

PK vindt dat de begroting weinig inzicht geeft in het gevoerd of te voeren beleid. Vanaf 2015 wordt in grote lijnen dezelfde toelichting op de begroting gegeven. Tekstwijziging in het rood is tijdbesparend. De toelichting is weinig inspirerend. Evenals in 2017 is er ook nu geen nieuw beleid voor 2018 en de jaren daarna gepresenteerd. De ontwikkelingen staan ook niet stil. Hierdoor wordt 2018 een verloren jaar. Daarbij komt nog dat de noodzakelijke toelichting op de meerjarenbegroting ontbreekt. Zo'n begroting is moeilijk vast te stellen.

In de afgelopen begrotingen zijn de besluiten van de voormalige gemeenten verwerkt. Daar kwamen wel wat lijken uit de kast. Zo wordt

de gemeente met forse ingrijpende bouwplannen geconfronteerd waarover wij vooraf niet zijn geïnformeerd. **Op welke wijze zijn de toenmalige colleges daarmee omgegaan?** Want zonder de besluiten van alle colleges van de voormalige gemeenten mochten het laatste jaar van zelfstandigheid geen ingrijpende nieuwe uitgaven worden gedaan. **Of waren die gemeenten niet geïnformeerd?** Dit moet worden onderzocht. **Indien u daartoe niet bereid bent, wat zijn daarvoor uw argumenten?**

Het college stelt dat de lastenverlaging lager is dan de inflatie. Dat kan ook niet anders vindt PK, omdat de lasten de eerste jaren van de herindeling fors zijn toegenomen. **Is het college bereid om de inflatiecorrectie m.b.t. de lastendruk achterwege te laten?** De lokale lasten bedragen meer dan het landelijke gemiddelde.

De positieve saldi zijn in de exploitatie van de volgende jaren verwerkt. Daarmee kan PK instemmen.

Voor 2018 is het positieve saldo vastgesteld op € 7.000, --. Dat is minimaal en discutabel. Dit bedrag is o.a. ontstaan door de vertragende uitvoering van het investeringsprogramma (pag. 89), onduidelijk is of de indexering van 1,4% op alle posten is toegepast, terwijl dat wel in de meicirculaire is opgenomen; een structurele besparing van € 800.000,-- op het Sociaal Domein, terwijl iedereen kan weten dat de voorzieningen karig zijn en niet in de pas lopen met de omliggende gemeenten; een bezuiniging van € 100.000,-- op het minimabeleid om de begroting sluitend te kunnen presenteren schrijft het college; het in 10 jaar afschaffen van de hondenbelasting (de begroting gaat uit van een opbrengst in 2018 van € 299.000,-- en in de notitie afbouw staat € 265.000,--; **is dit verschil in de begroting verwerkt?**; versoberen onderhoudsniveau aan de gemeentelijke accommodaties (onverantwoord) en vanaf 2019 worden de budgetten met slechts 1% geïndexeerd; uitkomst cao; de bijdrage in de structurele tekorten van de gemeenschappelijke regeling RDOG (GGD etc.) van 2,1 miljoen waarvan een deel intern wordt opgelost en € 800.000,-- door de deelnemende gemeenten en npg niet in de begroting verwerkt; etc. etc. etc..

Voor de jaren daarna is het positieve saldo ingeschat op 254.000 – 314.000 -172.000 euro, wat door ons in twijfel wordt getrokken. Ook gezien o.a. de financieel risicovolle ICT vervangende investeringen in 2021, volgens de brief van Gedeputeerde Staten van de provincie en de forse toekomstige onzekerheden. Denk hierbij ook aan de het foute raadsbesluit om de Eneco aandelen te verkopen (opbrengst onzeker mede door het standpunt van de gemeente Den Haag), een geïnventariseerd risico Sociaal Domein en Sociale Zaken van een kleine 2 miljoen, onderhoudsniveau aan de gemeentelijke accommodaties, ontwikkeling rentetarieven, Rijksbeleid, etc.

In de jaren hiervoor moest voor miljoenen uit de algemene reserve worden gehaald om de begroting sluitend te maken. Blijkbaar wil het college kost wat kost een op papier sluitende begroting 2018 presenteren onder druk van de eis van de provincie als toezichthouder en politiekgewin bij de komende gemeenteraadsverkiezingen.

Over de financiële positie van de gemeente kan nog het volgende worden opgemerkt. De netto schuldquote is fors hoger dan in 2016, 42% t.o.v. 39%.

De structurele exploitatieruimte is -2%. Aan de provinciale norm van minimaal 0 wordt niet voldaan. Meerjarig wel, maar ook minimaal met 0,3% in 2020 en 2021. De bestemmingsreserve neem af en daarmee de solvabiliteit, die 5% lager is dan in 2016. De algemene reserve neemt met ruim 2 miljoen af.

Op de valreep ontvangen de gemeenten een incidentele bijdrage van 27,8 miljoen om kwetsbare mensen langer thuis te laten wonen. Hoeveel ontvangt de gemeente en is dit bedrag in de begroting opgenomen. Deze bijdrage is niet geoormerkt, maar Pro Krimpenerwaard wil dit budget voor dit doel aanwenden.

Pro Krimpenerwaard adviseert het college om de volgende ombuigingsvoorstellen over te nemen:

1. Pro Krimpenerwaard heeft vorig jaar onderbouwd betoogd dat het dekkingspercentage lijkbezorgingsrechten van 38,76% fors moet worden verhoogd. Deze kosten worden in de meeste gevallen door de verzekering betaald, mits die is afgesloten. Is de kwijscheldings-regeling hierop van toepassing? Het college komt nu op een hoger dekkingspercentage van 53,1% zonder de tarieven te verhogen. Hiervoor wordt de reserve Kapitaallasten en Begraafplaatsen aangesproken. **Is dit beleid verantwoord? Is dit structureel?** Het dekkingspercentage zonder deze onttrekkingen zou 48,48% zijn. **Hoe kan dat? In de begroting staat dat 46,9% ten laste komt van de begroting.** Dat is een bedrag van € 700.000, --.
2. Aantal wethouders terugbrengen van 5 naar 4 levert een besparing op van structureel € 150.000, -- per jaar.
3. De bestuurskosten van 18 miljoen fors naar beneden bijstellen.
4. De totale overhead excl. kapitaallasten is 32 miljoen. Dat is veel te hoog.

De personeelskosten moeten worden verlaagd door voor een periode langer dan een half jaar alleen nog te werken met eigen personeel (de kosten gaan 3 keer over de kop met inhuur/leen. 15,6% (90 personen) van het personeelsbestand is extern. Op pag. 69 staat dat de apparaatskosten 5% duurder zijn dan het landelijke gemiddelde. Externe inhuur is 41% duurder dan het landelijke gemiddelde.

Het college heeft zich ten doel gesteld om de personeelskosten op max. 95% van de personeelskosten van voor de herindeling terug te

brengen. Dat is in 2015 al behaald, maar excl. de kosten externen.

Hoe worden wij om de tuin geleid? Hoe hoog zijn de personeelskosten incl. de externen op dit moment in percentage naar de doelstelling 2015? Het is opvallend dat het personeelstevredenheidsonderzoek pas in 2018 plaatsvindt. Rijkelijk laat om tijdig bij te sturen.

5. 10 miljoen eigen vermogen dat bij de samenwerkingsverbanden op de plank ligt herverdelen onder de aangesloten gemeenten. Als dat bedrag lager is dan horen wij dat graag van u. De samenwerkingsverbanden houden zich louter bezig met de uitvoering van beleid en hoeven geen reserve aan te houden. De achtervang is de gemeente. Dit beleid zal ook leiden tot een soberder financieel beleid.
6. De jaarrekening laat in de praktijk ook structureel een redelijk overschot zien als er verantwoord wordt bestuurd.
7. Op leerlingenvervoer naar scholen met de eigen religieuze identiteit kan € 30.000, -- worden bezuinigd door deze regeling af te schaffen. De ouders zijn vrij in de schoolkeuze, maar moeten dat zelf betalen en niet afwentelen op de gemeenschap.
8. De tarieven Reinigingsrechten naar beneden bijstellen als door afvalscheiding door inwoners minder restafval wordt aangeboden. De daarmee samenhangende vaste lasten moeten mee dalen vindt PK. Nu is het college van mening (zie antwoord op de gestelde vragen) dat door de afvalscheiding de tarieven jaarlijks kunnen stijgen als de vaste lasten niet afnemen en neemt dit als vaststaand feit aan, zonder actie te ondernemen. De inwoners betalen de rekening voor de afvalscheiding. Dit ontmoedigt het duurzaamheidsbeleid.

Door onze bezuinigingsvoorstellen over te nemen kan het **Pro Krimpenerwaardbeleid** worden uitgevoerd.

1. Het afschaffen van de hondenbelasting. Dit is een zeer onredelijk belasting en puur bedoeld om de begroting sluitende maken. Kosten € 299.000, --. Dat kan in een keer of in een raadsperiode van 4 jaar.
2. De lastendruk voor de inwoners mag niet stijgen, ook niet met een inflatiepercentage van 1,4%. De lokale lasten zijn nog steeds hoger dan het landelijke gemiddelde. Woonlasten eenpersoonshuishouden € 25, -- hoger dan het landelijk gemiddelde en voor meerpersoonshuishoudens is dat € 74,00.
3. Een aangepaste baliefunctie terug in de 5 grote kernen, om zo de score voor dienstverlening van 6,4 op te krikken (wegens deze lage score is die niet in de begroting vermeld).
4. Aantrekken van meer Boa's en ter ondersteuning meer juristen. Uit de evaluatie Boa's 2016 blijkt dat er onvoldoende capaciteit is in relatie tot het aantal meldingen en mogelijke extra taken. De politiecapaciteit in de Krimpenerwaard is voldoende om het team draaiende te houden. Ook blijkt uit informatie dat de Boa's door

juristen moet worden ondersteund. Die ondersteuning is onvoldoend wegens een tekort aan juristen, waardoor zaken blijven liggen. **Is dat ook de ervaring die de burgemeester heeft?** Wij willen meer Boa's die ook aandacht besteden aan het handhaven van de regels voor de jacht in het belang van dierenwelzijn.

5. Opstellen nota kunst en cultuur in 2018. De coalitie heeft dit buiten het coalitieprogramma voor deze raadsperiode gelaten. De coalitie heeft weinig belangstelling voor kunst en cultuur.
6. Aanpak van de schuldenproblematiek en zeker geen wachtlijsten.
7. Een effectievere aanpak om mensen naar werk te leiden. Iedereen moet op een passende wijze meedoen. Dus maatwerk!
8. Zorg op maat en de regelingen meer in de pas laten lopen met de omliggende gemeenten.
9. Een serieus armoedebelaid dat het pleistersplakken overstijgt.
- 10 Een actievere inzet van de jeugd- en jongerenwerk om de jongeren te stimuleren met elkaar of individueel activiteiten te ontplooien. Laat de clubhuizen weer volstromen!

Overige thema's

Er zijn alleen maar argumenten voor de bouw van een nieuw **gemeentehuis**. Denk alleen al aan efficiëntie en teambuilding. Het gemeentebedrijf is te versnipperd door de afspraken uit het verleden. Na de herindeling zijn er miljoenen in de aanpassing van de gebouwen gespendeerd en dat is weggegooid geld. Wij willen het restant van de frictiekosten (rijksbijdrage voor de herindeling) hiervoor reserveren. Nu plannen maken betekent na 10 jaar opleveren gemeentehuis.

Het Subsidiejaarplan met een bedrag van 6 miljoen euro (incl. inflatiecorrectie van 1,4%) voor 2018 zou in de raad behandeld zijn. PK heeft in de vorige raadsvergadering gevraagd dit ingekomen stuk in de commissie te bespreken. Dan krijgt zo'n onderwerp meer aandacht. Tot op heden is dit jaarplan helemaal niet in de raad behandeld. **Graag een reactie hierop en antwoord op de onderstaande vragen.**

- Voor de subsidiepot is de o-lijn uitgangspunt. Alleen indexering van de subsidiegelden en geen ophoging van het beschikbare totaalbedrag. Het college schrijft dat door dit systeem organisaties die ook recht hebben op deze subsidie geen structurele bijdrage krijgen. Waarom worden de bedragen niet geherscht zodat iedereen die aan de regels voldoet een passende structurele bijdrage kan krijgen? Incidentele subsidies zijn hiervoor niet bedoeld. Het college omzeilt hiermee de kaderstellende opdracht van de raad. **Graag een reactie.**
- De structurele subsidie voor de diverse cultuuraccommodaties loopt fors uiteen.
 - Stichting Cultureel Centrum Concordia: € 25.350, --
 - Stichting Mini-teather Arto: € 5.233,--

- Stichting Stolwijk Ontmoet: € 15.210, --
- Cultuurhuis Krimpen a/d Lek -----
- Meer cultuurhuizen vergeten?

Welke argumenten heeft het college voor deze grote verschillen in subsidiebedragen en waarom niet harmoniseren zoals dat met alle baten en lasten is uitgevoerd? Zijn ook de indirecte subsidies in het subsidiejaarplan opgenomen?

- Is voor de subsidie Zilvermuseum ook de gratis huisvesting en onderhoud, etc. opgenomen? Hoe hoog is dat bedrag?
- Waarom wordt er € 644.000, -- bezuinigd op voorschoolse voorzieningen?
- Het valt op dat de gebouwen voor activiteiten voor de jeugd meer leegstaan dan worden gebruikt. Hoe kan dit en op welke wijze speelt de jongerenwerker daarin een rol?
- Geen subsidiering van activiteiten die met name tot doel hebben het geloof te verspreiden.

De coalitie is de afgelopen periode meer bezig geweest om de **zondagsrust** te handhaven. De coalitie controleert of de opgelegde bewegingsvrijheid op zondag wel wordt nageleefd. Pro Krimpenerwaard is voor de openstelling van de winkels op zondag als zij dat wensen. Ook zullen we de activiteiten op zondag stimuleren wat ook goed is voor het toerisme. Geen hek om de gemeente op zondag.

De **spreektijd** voor raadsleden/oppositie is door de coalitie beperkt tot 15 minuten per vergadering. Feit is dat je de coalitie ook bijna niet hoort in die vergadering en dat is te begrijpen. Zij hebben vooroverleg met de wethouders en hebben voorkennis over de heikele onderwerpen.

Samenvattend: van het duale stelsel komt niets terecht. De oppositie gebruikt de vergaderingen ook om geïnformeerd te worden. Ook wordt het **spreekrecht** beperkt om de kritiek van inwoners te kunnen beperken. Zelfs actiegroepen van bijna 2000 mensen, Waagniet, wordt met ondemocratische middelen buitenspel gezet. Slechts eenmaal mogen zij over hetzelfde onderwerp hun ongenoegen uitspreken. Dat betekent dat de burgerparticipatie, de betrokkenheid van inwoners, niet aan de orde is. Dat betekent dat de coalitie zichzelf in bescherming heeft genomen.

De gemeente heeft het doel om de kosten **sociaal domein** te verminderen van 400.000, -- in 2020 oplopend tot 800.000 in 2022. Voor PK moet het doel zijn goede zorg te verlenen. PK kan hiermee niet instemmen. Onbegrijpelijk dat het college op voorhand tot deze besparing komt.

Duurzaamheid staat bij PK hoog in het vaandel: Door de bodemdaling van het veenweide gebied is de CO-2 uitstoot 48% van de totale CO-2 uitstoot. De agrarische sector speelt hierin een grote rol. Dit moet snel, serieus en samen worden opgepakt.

De ontwikkeling van de nieuwe milieustraat moet rekening houden met de bereikbaarheid en de al aanwezige afvalstations in de regio. Het zegt veel

dat de hoge milieu-investeringen niet voor de jaren na 2018 zijn opgenomen. Inzet overtuigt daarom niet.

Echte verduurzaming heeft deze raadsperiode niet plaatsgevonden. Het zijn meer de randverschijnselen die de aandacht krijgen. Waar blijven de windmolens die wel in het landschap passen, of op hoge gebouwen in passende vorm kunnen worden geplaatst.

Voor de ontsluiting van de Krimpenerwaard wordt te weinig ingezet op de waterbus over de Lek en het openbaar vervoer, ook tussen de kernen. Onder druk van Pro Krimpenerwaard zal eindelijk nog dit jaar de aanpak van snel internet in de gemeente/buitengebieden worden gepresenteerd.

PK wil de zogenaamde **Tiny house's** meer ruimte geven in de gemeente. Dat zijn duurzame, zelfvoorzienend, betaalbare kleine woningen (rond de € 40.000, --). Ook zeer geschikt als starterswoning. Neem dit op in de gemeentelijke woonvisie. Met zonnepanelen en een waterzuiveringsinstallatie is zo'n woning selfsupporting. Geef zo'n project een kans!

Pro Krimpenerwaard vindt dat mensen weer een perspectief op een schuldenvrij bestaan moet worden gegeven, door meer mensen toe te laten tot de schuldsanering en gebruik maken van een budgetcoach.

Graag een reactie van het college over deze aanpak.

Tot slot

Het is tekenend voor het collegebeleid om in de begroting 2017 aan te geven dat jaarlijks 10 initiatieven van jongeren worden opgepakt. Navraag leert dat er geen enkel initiatief is ingebracht. Welke actie onderneemt het college of legt het college zich neer bij dit feit?

Enkele vragen die zijn blijven liggen:

1. Is het exploitatietekort van € 185.000 structureel voor onderhoud openbare ruimte in de begroting verwerkt?
2. Uw college zou in 2017 ruim € 400.000 bezuinigen door het terugdringen van de uitkeringsgerechtigden (van 600 naar 400) inclusief de instroom. Wat is nu het uiteindelijke resultaat?
3. Hoe hoog zijn de kosten van een Boa?
4. Hoe hoog zijn de kosten van een startende jurist?
5. Opnemen in de risico paragraaf uit te betalen schades voortvloeiende uit de langslappende dossiers.
6. Extra budget van 28,8 miljoen voor integratie uitkering – niet geormerkt - eigenlijk bedoeld voor projecten waardoor kwetsbare mensen langer thuis kunnen wonen. Hoeveel ontvangt de onze gemeente; gaan we het gehele bedrag aan die doelgroep besteden en op welke wijze is dat bedrag in de begroting opgenomen?
7. De begroting voor de gemeenschappelijke regeling RDOG (GGD etc.) laat een structureel tekort zien van 2,1 miljoen. De

aangesloten gemeenten moeten € 800.000,-- ophoesten. Hoeveel is dat voor de gemeente Krimpenerwaard? Is dat bedrag al in de meerjarenbegroting verwerkt? Wat betekent dat voor het saldo van € 7.000, --?

8. Graag een reactie van het college op de aanpak van de schuldsanering en het toevoegen van budgetcoach. Mensen moeten een perspectief worden gegeven op een schuldvrij bestaan.

Overzicht amendementen:

1. Inflatie van 1,4% niet toe te passen voor OZB
2. Hondenbelasting in een raadsperiode van 4 jaar afschaffen.
3. Begraafplaatsen: het dekkingspercentage (is 53,1% of 38,76% of 46,9% of 48,48%???) moet omhoog.
4. Geen activiteiten subsidiëren die met name tot doel hebben Godswoord/Islam te verspreiden.

Overzicht moties:

1. Opstellen nota kunst en cultuur in 2018. De coalitie heeft dit buiten het coalitieprogramma voor deze raadsperiode gelaten. De coalitie geeft daarmee aan weinig belangstelling te hebben voor kunst en cultuur.
2. Reinigingsrechten niet verhogen en zelfs laten dalen als door afvalscheiding minder restafval wordt aangeboden. Afvalscheiding belonen.
3. Tiny house's in woonvisie opnemen en locaties beschikbaar stellen.

Reageren

info@prokrimpenerwaard.nl – **website** www.prokrimpenerwaard.nl